

DANIŞTAY KARARLARI

Danıştay 3. Dairesi

Tarih : 30.05.2012

Esas No : 2010/6880

Karar No : 2012/2170

İYUK Md. 31

**İDARENİN SAVUNMASINDA DAVA
KONUSU ÖDEME EMRİNİ İPTAL
ETTİĞİNİ BİLDİRMESİ HALİNDE
DAVANIN KONUSUZ KALACAĞI**

İki taraftan birinin diğerinin neticei talebine muvafakat etmesi olarak tanımlanan kabulün, kesin hükmün sonuçlarını doğuracağı, buna göre dairenin mahkemelerine verdiği savunma dilekçesinde dava konusu ödeme emrinin iptal edildiğini bildirmesi halinde davanın konusuz kalacağı hk.

İstemin Özeti: Davacı şirket adına 2004-2005 yıllarına ilişkin muhtelif vergi ve cezasının tahsili amacıyla düzenlenen ödeme emrinin iptali istemiyle açılan davada; 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 31. maddesinin atıfta bulunduğu Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu'nun 92. maddesinde "kabul"ün iki taraftan birinin diğerinin neticei talebine muvafakat etmesi olarak tanımlandığı, 95. maddesinde ise, kabulün kesin hükmün hukuki sonuçlarını doğuracağını hükme bağlandığı, davalı idarenin Mahkemelerine verdiği savunma dilekçesinde, dava konusu ödeme emrinin iptal edildiğinin bildirildiği, bu suretle davanın konusuz kaldığının anlaşıldığı gerekçesiyle karar verilmesine yer olmadığına karar veren Vergi Mahkemesinin kararının; ihbarnamelerin tebliğ edilmediği, dava konusu edilen ödeme emri dışında ikinci bir ödeme emri düzenlendiği ve bu ödeme emrinin aynı borçların tahsiline yönelik olduğu için dava konusu edilmediği ileri sürülerek iptali istenmiştir.

Karar: Dayandığı hukuki ve kanuni nedenlerle gerekçesi yukarıda açıklanan Vergi Mahkemesi kararı, aynı hukuksal nedenler ve gerekçeyle Dairemizce de uygun görülmüş olup, temyiz istemine ilişkin dilekçede ileri sürülen iddialar sözü geçen kararın bozulmasını sağlayacak durumda bulunmadığından, temyiz isteminin reddine ve kararın onanmasına, oybirliğiyle karar verildi.

Yargıtay 9. Hukuk Dairesi

Tarih : 14.06.2011

Esas No : 2011/23098

Karar No : 2011/18032

4857 s. İş K. Md. 6

1475 s. İş K. Md. 14

**İŞYERİ DEVRİNİN İŞ İLİŞKİSİNE VE
İŞÇİLİK ALACAKLARINA ETKİLERİ**

1475 sayılı Yasanın halen yürürlükte olan 14. maddesine göre, işyerlerinin devir veya intikali yahut herhangi bir suretle bir işverenden başka bir işverene geçmesi veya başka bir yere nakli halinde işçinin kıdeminin, işyeri veya işyerlerindeki hizmet akitleri sürelerinin toplamı üzerinden hesaplanması gerektiği, bununla birlikte, işyerini devreden işverenlerin bu sorumluluklarının, işçiyi çalıştırdıkları sürelerle ve devir esnasındaki işçinin aldığı ücret seviyesiyle sınırlı olduğu hk.

İstemin Özeti: Davacı, davalı işyerinde çalışmakta iken iş akdine haksız olarak son verilip yasal haklarının ödenmediğini belirterek ihbar ve izin alacağı talep etmiştir.

Davalı İstanbul (...) Noteri olan (NU)'ın 29.05.2010 tarihinde yaş haddinden emekliye ayrıldığını, Adalet Bakanlığı tarafından İstanbul (...) Noterliği'ne atandığını, 05.07.2010 tarihinde noterliği devraldığını, Noterlik Kanununun 45. maddesi uyarınca noterde çalışan personel ile yazılı sözleşme yapıp bir suretinin Noterler Odasına gönderilmesi gerektiğini, ancak davacı ile sözleşme yapılmadığını, davacının iş sözleşmesinin 05.07.2010 tarihinde önceki işvereni olan (NU) tarafından sona erdirildiğini belirterek davanın husumet yönünden reddini savunmuştur.

Mahkemece davacının davalı olarak gösterdiği (SY) işyerinde çalışmasının bulunmadığı ve davalı olarak gösterilen (SY)'nin işveren sıfatına haiz olmadığı davanın yanlış kişi hasım gösterilerek açılmış bulunduğu belirtilerek davanın husumet yönünden reddine karar verilmiş, kararı davacı taraf temyiz etmiştir.

Karar: İşyeri devrinin iş ilişkisine etkileri ile işçilik alacaklarından sorumluluk bakımından taraflar arasında uyumsuzluk söz konusudur.

İşyeri devrinin esasları ve sonuçları 4857 sayılı İş Kanununun 6. maddesinde düzenlenmiştir. Sözü edilen hükümde, işyerinin veya bir bölümünün devrinde devir tarihinde mevcut olan iş sözleşmelerinin bütün hak ve borçlarıyla devralan işverene geçeceği öngörülmüştür. Devir tarihinden önce doğmuş ve devir tarihinde ödenmesi gereken borçlarda ise, devreden işverenle devralan işverenin birlikte sorumlu olduğu aynı Yasanın 3. fıkrasında açıklanmış ve devreden işverenin sorumluluğunun devir tarihinden itibaren iki yıl süreyle sınırlı olduğu hükme bağlanmıştır.

4857 sayılı İş Kanununun 120. maddesi hükmüne göre 1475 sayılı Yasanın 14. maddesi halen yürürlükte olduğundan, kıdem tazminatına hak kazanma ve hesap yöntemi bakımından işyeri devirlerinde belirtilen hüküm uygulanmalıdır. Anılan hükme göre, işyerlerinin devir veya intikali yahut herhangi bir suretle bir işverenden başka bir işverene geçmesi veya başka bir yere nakli halinde işçinin kıdemi, işyeri veya işyerlerindeki hizmet akitleri sürelerinin toplamı üzerinden hesaplanmalıdır. Bununla birlikte, işyerini devreden işverenlerin bu sorumlulukları, işçiyi çalıştırdıkları sürelerle ve devir esnasındaki işçinin aldığı ücret seviyesiyle sınırlıdır.

İşyerinin miras yoluyla intikali de, 4721 sayılı Türk Medeni Kanununun 599. maddesinde düzenlenmiş, sözü edilen hükümde mirasçılarının miras bırakanın ölümü ile mirasa bir bütün olarak hak kazanacakları açıklanmıştır.

İşyerinin önceleri gerçek kişi ya da kişilerce işletilmesinin ardından şirketleşmeye gidilmesi halinde, bu işlem de bir tür işyeri devridir. Önceki gerçek kişi olan işverenlerin devralan tüzel kişi ortakları olması bu devir ilişkisini ortadan kaldırmamaktadır (Yargıtay 9. HD.'nin, 22.07.2008 tarih ve E. 2007/20491, K. 2008/21645 sayılı Kararı.).

Aynı şekilde daha önce tüzel kişi şirket olan işverenin işyerini bir gerçek şahsa devretmesi de mümkündür. Devralanın şirketin hissedarlarından biri olması da imkân dâhilindedir.

Adi ortaklardan bir ya da bazılarının hisselerini devri de sorumlulukların belirlenmesi noktasında işyeri devri olarak işlem görmelidir.

İşyeri devrinin temel ölçütü, ekonomik birliğin kimliğinin korunmasıdır. Avrupa Adalet Divanı Kararlarına göre, maddi ve maddi olmayan unsurların devredilip devredilmediği ve devir anındaki değeri, işgücünün devri, müşteri çevresinin devri, işyerinde devirden önce ve sonra yürütülen faaliyetlerin benzerlik derecesi, işyerinde faaliyete ara verilmişse bunun süresi, işyeri devrinin kriterleri arasında kabul edilmektedir.

Basın İş Kanunu'na tabi işyerleri bakımından, işyerinin belirleyici unsurlarından olan marka, logo ve yayın imtiyaz hakları gibi maddi olmayan unsurların devri de işyeri devri olarak değerlendirilmelidir (Yargıtay 9. HD.'nin, 19.01.2010 tarih ve E. 2009/42958, K. 2009/354 sayılı Kararı.).

Maddi ve maddi olmayan unsurların devri söz konusu olmaksızın da işgücünün önem taşıdığı sektörlerde ekonomik birliğin önemli unsuru olan işçilerin devri de, işyeri devri olarak işlem görmelidir.

Devirden sonra işyerinin ekonomik birliğin kimliğini koruyup korumadığının saptanabilmesi için, işyerinde yürütülen faaliyetin devirden sonra yeni işveren tarafından aynı veya özdeş biçimde sürdürülmesi ölçütü yanında, işyerinin taşınmaz ve taşınır malları ile maddi olmayan varlıkların devredilip devredilmediği, işyerinde çalışan işçilerin sayı ve uzmanlık bakımından çoğunluğunun devredilip devredilmediği, müşteri çevresinin devredilip devredilmediği, devir öncesi ve sonrasındaki faaliyet arasında benzerlik olup olmadığı, devir sebebiyle işyerinde faaliyet askıya alınmışsa askı süresi gibi koşullar da göz önünde tutulmalıdır.

İş Kanununun 6. maddesinde yazılı olan "hukuki işleme dayalı" ifadesi geniş şekilde değerlendirilmeli, yazılı sözlü bir anlaşma hatta zımni bir anlaşma da yeterli görülmelidir.

İşyerine Bankalar Kanunu hükümleri çerçevesinde Bankacılık Denetlemeye Düzenleme Kurumu tarafından el koyulması ise işyeri devri niteliğinde değildir. Yönetim hakkına müdahale edilmekte veya bankacılık faaliyetleri askıya alınmaktadır.

Özelleştirme işlemi sonucu kamuya ait hisselerin devri de işyeri devri olarak değerlendirilemez. Belirtilen işlemde, işyeri aynı tüzel kişilik altında faaliyetini sürdürmekte sadece kamuya ait hisselerin bir kısmı ya da tamamı el değiştirmiş olmaktadır. Bununla birlikte tamamı kamuya ait olan bir işyerinin özelleştirme işlemi sonucu başka bir işverene geçmesi işyeri devri olarak değerlendirilmelidir (Yargıtay 9. HD.'nin, 08.07.2008 tarih ve E. 2008/25370., K. 2008/19682 sayılı Kararı.).

İşyeri devri fesih niteliğinde olmadığından, devir sebebiyle feshe bağlı hakların istenmesi mümkün olmaz. Aynı zamanda işyeri devri kural olarak işçiye haklı fesih imkânı vermez.

İşyerinin devri işverenin yönetim hakkının son aşaması olup, işyeri devri çalışma koşullarında değişiklik anlamına da gelmez. Dairemizin kökleşmiş kararlarına göre işyeri devri işçiye haklı nedenle fesih hakkı tanımaz, işyeri devrinin çalışma koşullarını ağırlaştırıcı bir yönü olup olmadığı belirlenmelidir (Yargıtay 9. HD.'nin, 27.10.2008 tarih ve E. 2008/29715, K. 2008/28944 sayılı Kararı).

Genel olarak yapılan bu açıklamaların ardından İş Hukuku'nda işyeri devrinin işçilik alacaklarına etkileri üzerinde ayrıca durulmalıdır. İşyeri devri halinde kıdem tazminatı bakımından devreden işveren kendi dönemi ve devir tarihindeki son ücreti ile sınırlı olmak üzere sorumludur. 1475 sayılı Yasa'nın 14/2. maddesinde devreden işverenin sorumluluğu bakımından bir süre öngörülmediğinden, 4857 sayılı İş Kanununun 6. maddesinde sözü edilen devreden işveren için 2 yıllık süre sınırlaması, kıdem tazminatı bakımından söz konusu olmaz. O halde kıdem tazminatı işyeri devri öncesi ve sonrasında geçen sürenin tamamı için hesaplanmalı, ancak devreden işveren veya işverenler bakımından kendi dönemleri ve devir tarihindeki ücret ile sınırlı sorumluluk belirlenmelidir.

Feshe bağlı diğer haklar olan ihbar tazminatı ve kullanılmayan izin ücretlerinde sorumluluk ise son işverene ait olmakla devreden işverenin bu işçilik alacaklarından sorumluluğu bulunmamaktadır. Devralan işveren ihbar tazminatı ile kullandırılmayan izin ücretlerinden tek başına sorumludur.

İşyerinin devredildiği tarihe kadar doğmuş bulunan ücret, fazla çalışma, hafta tatili çalışması, bayram ve genel tatil ücretlerinden 4857 sayılı İş Kanununun 6. maddesi uyarınca devreden işveren ile devralan işveren müştereken ve müteselsilen sorumlu olup, devreden açısından bu süre devir tarihinden itibaren iki yıl süreyle sınırlıdır. Devir tarihinden sonraki çalışmalar sebebiyle doğan sözü edilen işçilik alacakları sebebiyle devreden işverenin sorumluluğunun olmadığı açıktır. Bu bakımdan devirden sonraya ait ücret, fazla çalışma, hafta tatili çalışması, bayram ve genel tatil ücreti gibi işçilik alacaklarından devralan işveren tek başına sorumludur.

Noterlik dairesinin devrinin noterlik personelinin hizmet sözleşmesine nasıl bir etki yapacağına ilişkin bir hüküm Noterlik Kanununda yer almamıştır. Oysa, mülga 3456 sayılı Noterlik Kanununun 66. maddesinde, noterliğin lağvı, noterin ölümü, emekliye ayrılması veya herhangi bir sebeple görevden ayrılması durumlarında noterlik personeli ile olan hizmet sözleşmelerinin feshedilmiş olacağı hükme bağlanmıştır. Bu hüküm 1512 sayılı Kanuna alınmamış ve aksine hüküm olmadıkça iş mevzuatının uygulanacağı belirtilmiştir. Noterlik dairesinin devrinin noterlik personeline etkisi konusunda personelin hizmet sözleşmelerinin noterlik dairesinin devrinden etkilenmesi ve yeni noter ile aynı şekilde devam etmesi gerektiğidir. Noterliğin devrine rağmen noterlik personelinin hizmet sözleşmeleri, yeni atanan yeni noter ile de devam eder. Bu sözleşmelerin sona erdirilmesi ancak İş Kanununun ilgili hükümleri çerçevesinde mümkündür.

Somut olayda davacı İstanbul (...) Noterliği'nde çalışmıştır. Dava dışı Noter (NU) 29.05.2010 tarihinde yaş haddinden emekliye ayrılmıştır. Adalet Bakanlığı tarafından davalı (SY) İstanbul (...) Noterliği'ne atanmıştır. Davalı 05.07.2010 tarihinde fiilen işyerini devralmış ve akabinde de 06.07.2010 tarihinde davacının iş sözleşmesini feshetmiştir. Davalı (SY) ile dava dışı (NU) arasında işyeri devri bulunmaktadır. Mahkemece davanın esasına girilmesi gerekirken davanın husumet yokluğu nedeniyle reddi hatalı olup, bozmayı gerektirmiştir.

Temyiz olunan kararın yukarıda yazılı sebepten bozulmasına, oybirliğiyle karar verildi.

Danıştay 4. Dairesi

Tarih : 12.05.2011

Esas No : 2010/1052

Karar No : 2011/3655

VUK Mük. Md. 355

ELEKTRONİK ORTAMDA VERİLMESİ GEREKEN BEYANNAMELERİN YASAL SÜRESİNDE VERİLMEMESİ

Elektronik ortamda verilmesi gereken beyannamelerin yasal süresinde verilmemesi nedeniyle Vergi Usul Kanunu'nun mükerrer 355. maddesi gereğince kesilen özel usulsüzlük cezalarında hukuka aykırılık bulunmadığı hk.

İstemin Özeti: 2008/1 ila 10. dönemi katma değer vergisi ve 2008/1-3, 4-6, 7-9 dönemi geçici vergi beyannamelerini elektronik ortamda yasal süresinde vermeyen davacı adına kesilen özel usulsüzlük cezalarının kaldırılması istemiyle dava açılmıştır. Vergi Mahkemesinin kararıyla; 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun mükerrer 355. maddesinde bu Kanunun 86, 148, 149, 150, 256 ve 257. maddelerinde yer alan zorunluluklar ile mükerrer 257. madde uyarınca getirilen zorunluluklara uymayanlara özel usulsüzlük cezası kesileceği, bu hükmün uygulanması için, bilgi ve ibraz ödevinin yerine getirilmesiyle ilgili olarak yapılacak tebliğlerde bilginin verilmesi için tayin olunan sürede cevap verilmemesi, eksik veya yanıltıcı bilgi verilmesi veya defter ve belge ibrazı için tayin olunan süre ile defter ve belgelerin süresinde ibraz edilmemesi durumunda haklarında Kanunun ceza hükümlerinin uygulanması cihetine gidileceğinin ilgililere yazılı olarak bildirilmesinin şart olduğu hükmüne yer verildiği, katma değer vergisi ve geçici vergi beyannamelerinin elektronik ortamda yasal süresinde verilmemesi nedeniyle davacı adına özel usulsüzlük cezası kesildiği, geçici vergi beyannameleri için kesilen cezaların 05.02.2009 ve 06.02.2009 tarihlerinde tebliğ edilmesine karşın 30 günlük dava açma süresi geçtikten sonra 11.03.2009 tarihinde kayda giren dilekçeyle açılan davada süre aşımı bulunduğu, katma değer vergisi beyannameleri için kesilen cezalara gelince, davacı adına özel usulsüzlük cezası kesilebilmesi için söz konusu beyannamelerin verilmemesi durumunda hakkında ilgili madde uyarınca özel usulsüzlük cezası kesileceğinin yazılı olarak bildirilmesi zorunlu olduğu halde bu zorunluluk yerine getirilmeksizin kesilen cezada hukuka aykırılık bulunmadığı, kaldı ki davacının eyleminin 2. derece usulsüzlük cezasını gerektirdiği gerekçesiyle davanın geçici vergi beyannameleri için kesilen özel usulsüzlük cezası yönünden süre aşımı nedeniyle reddine, katma değer vergisi beyannameleri için kesilen özel usulsüzlük cezalarının kaldırılmasına karar verilmiştir. Davalı idare hukuka aykırı olduğunu ileri sürerek kararın kabule ilişkin kısmının bozulmasını istemektedir.

Karar: 2008/1 ila 10. dönemi katma değer vergisi ve 2008/1-3, 4-6, 7-9 dönemi geçici vergi beyannamelerini elektronik ortamda yasal süresinde vermeyen davacı adına kesilen özel usulsüzlük cezalarının kaldırılması istemiyle açılan davada katma değer vergisi beyannameleri için kesilen özel usulsüzlük cezalarını kaldıran Vergi Mahkemesi kararı davalı İdare tarafından temyiz edilmiştir.

213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun "Yetki" başlıklı mükerrer 257. maddesinin 4. fıkrasında, "... vergi beyannameleri ve bildirimlerin, şifre, elektronik imza veya diğer güvenlik araçları kullanmak suretiyle internet de dahil olmak üzere her türlü elektronik bilgi iletişim araç ve ortamında verilmesi, beyanname ve bildirimlerin yetki verilmiş gerçek veya tüzel kişiler aracı kılınarak gönderilmesi hususlarında izin vermeye veya zorunluluk getirmeye, beyanname, bildirim ve bilgilerin aktarımında uyulacak format ve standartlar ile uygulamaya ilişkin usul ve esaslar tespit etmeye, bu zorunluluğu beyanname, bildirim veya bilgi çeşitleri, mükellef grupları ve faaliyet konuları itibarıyla ayrı ayrı uygulamaya Maliye Bakanlığı'nın yetkili olduğu" hükmüne yer verilmiş, aynı Kanun'un mükerrer 355. maddesinde, bu Kanunun 86, 148, 149, 150, 256 ve 257. maddelerinde yer alan zorunluluklar ile mükerrer 257. madde uyarınca getirilen zorunluluklara uymayanlar hakkında özel usulsüzlük cezası kesileceği belirtilmiş, 21.07.2005 tarihinde yürürlüğe giren 5398 sayılı Kanun'un 23. maddesiyle eklenen fıkrada, elektronik ortamda beyanname verilmesi mecburiyetine uyulmaması halinde kesilmesi gereken özel usulsüzlük cezasının, beyannamenin kanuni süresinin sonundan başlayarak elektronik ortamda 15 gün içinde verilmesi halinde 1/4 oranında, bu sürenin dolmasını takip eden 15 gün içinde verilmesi halinde ise 1/2 oranında uygulanacağı hükme bağlanmıştır.

Vergi Usul Kanunu'nun mükerrer 257. maddesinin Maliye Bakanlığına verdiği yetkiye istinaden çıkarılan 340, 346, 357, 367, 373 ve 376 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğiyle vergi beyannamelerinin ve bildirimlerinin internet ortamında gönderilmesi uygulaması ile ilgili düzenlemeler yapılmış, bunlardan 18.10.2007 günlü ve 26674 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 376 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğiyle, ticari, zirai ve mesleki faaliyetlerinden dolayı gerçek usulde vergilendirilen gelir vergisi mükellefleri ile kurumlar vergisi mükelleflerine hiçbir hadle sınırlı olmaksızın gelir vergisi, geçici vergi, katma değer vergisi ve muhtasar beyannamelerini elektronik ortamda gönderme zorunluluğu getirilmiştir.

Buna göre; elektronik ortamda verilme zorunluluğu getirilen beyannamelerin yasal süresinde verilmemesi halinde Vergi Usul Kanunu'nun mükerrer 355. maddesi gereğince özel usulsüzlük cezası kesilebilecektir. Maddenin ikinci fıkrasında yer alan "Bu hükmün uygulanması için, bilgi ve ibraz ödevinin yerine getirilmesiyle ilgili olarak yapılacak tebliğlerde bilginin verilmesi için tayin olunan sürede cevap verilmemesi, eksik veya yanıltıcı bilgi verilmesi veya defter ve belge ibrazı için tayin olunan süre ile defter ve belgelerin süresinde ibraz edilmemesi durumunda haklarında Kanunun ceza hükümlerinin uygulanması cihetine gidileceğinin ilgililere yazılı olarak bildirilmesi şarttır" hükmü ise bilgi ve ibraz ödeviyle ilgili olup; defter, belge ve bilgi isteme yazılarının tebliği üzerine bilgi ve ibraz ödevinin yerine getirilmemesi halinde kesilecek özel usulsüzlük cezası için öngörölmüştür.

İncelenen dosyada, 2008/1 ila 10. dönemi katma değer vergisi beyannamelerini elektronik ortamda yasal süresinde vermeyen davacı adına Vergi Usul Kanunu'nun mükerrer 355. maddesi gereğince özel usulsüzlük cezası kesilmiş olup. Yasanın verdiği açık yetkiye dayanılarak Maliye Bakanlığınca çıkarılan Genel Tebliğ hükümleri uyarınca ilgili dönem beyannamesini elektronik ortamda vermesi gereken davacı bu yükümlölüğünü yerine getirmemiş olduğundan, davacı adına özel usulsüzlük cezası kesilmesinde hukuka aykırılık bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle, temyiz isteminin kabulüyle, Vergi Mahkemesinin kararının kabule ilişkin kısmının bozulmasına, oyçokluğuyla karar verildi(*).

(*) **KARŐI OY:** Temyiz dilekçesinde öne sürölen hususlar, temyize konu mahkeme kararının bozulmasını sağlayacak nitelikte bulunmadığından temyiz isteminin reddi gerektiği görüşüyle karara karşıyım.